

● לטלוויזיה הישראלית, שכמעל וכי כישורו ראוי לציון הצליחו מסדוניה ומנהליה לרוקן את לוח המישרים של ליל-שבת ככל תוכן. כמעשה מרכבה מתחבם הועבר יומן ה- שבוע ליום החמישי בערב, ובמקומו נאלץ עם ישראל להסתפק במהדורות חדשות פחות מן הרגילה, שאינה כוללת כימעת כתבות מן השטח. את התוכנית המקורית סיבה למסיבה יע- בירו כעתיד למוציא-השבת, כרי שגם הציבור הרחיב יוכל לחזות בהפקה היוקרתית, ולהעביר חוויות ביום הראשון בבוקר ביחד עם כל בית-ישראל.

ביום השישי השבוע היה תפריט-השירותים עולב ביותר, כשלמילוי החור שבין מהדורת-החדשות והסרט האידיוטי, הביא מי שהביא אל המירקע תוכנית-קירקס, כשאפילו בתוכניות-הילדים נגמלו כבר משירות תוכניות כאלה. התוכנית על הקירקס התחרתה על כתר ה- תוכנית הגרועה עם הסרט השביל האמור, שגם כשהוא נעשה בהוליווד לפני 30 שנה (וז לא הגומה, הסרט משנת 1955), איש לא חשב שהוא פאר היצירה הקולנועית. לא ברור מהי המגמה שאליה חותרים מנהלי-הטלוויזיה, הממונים על קביעת לוח-המישרים לערוץ-טלוויזיה יחיד, לגבי ליל-שבת, שבו יושב כל עסי-ישראל מול המירקע (חוץ מן ה- רתיים) ומחכה שיאורו עיניו, והוא רואה חושך. אולי מגמת ה"ר"ח הרחי של רשות-השידור היא לגרש את היהודים מבתי-הם, כדי שייסעו במכונית להצגת-הקולנוע של חצות או למישחקי-הקלפים השכונתי.

מאחורי המירקע

לא להיות עורך וקן ומדורכר

מיכה לימור, עורך יומן השבוע, נוסע לגרמניה. להגיד על מישהו בטלוויזיה שהוא נוסע לגרמניה, זה כמו לזרוק פצצה. אחרי הפרשה הסבוכה שהתגלתה עם נסיעתו של **מיכאל קרפיץ**, עורך מבט לגרמניה, לימור נוסע כאורח של הטלוויזיה הבווארית במינכן, המפיקה מישור הנקרא בגרמנית "ולט-שפיגל" ("ראי-העולם"). תוכנית המקבילה ליומן אירועים, הרברים שי אינם דומים קשורים, כמוכן, בתקציבים, במישר

אברהם בירג
"אתה שחצן"

הכתבים, בעילות ובמצלמות האלקטרוניות (שיש לגרמנים, כמוכן). לכמה זמן אתה נוסע? "אני לא יודע!" מה זאת אומרת? יש לך כרטיס לכיוון אחד? "תראי, אם יציעו לי עבודה שם, אני אשקול את ההצעה בחיוב. אבל ברצינות, אני נוסע ל- חודשים". אומרים שאתה שוקל לעזוב את עריכת-יומן השבוע?

"המת היא שבמלאת שלוש שנים לכהונתי ביומן..." ובמלאת שלוש שנים למילחמת-הבלבון... "את יודעת שהיומן הראשון שערכתי שודר בדיוק כשפרצה המלחמה. אני זוכר את יום השישי הזה. היו עיצומים בטלוויזיה, ואז נורע לנו על הפצצת חיל-האוויר בבירות והעיצומים הופ-סקו בגלל פעולת צה"ל. ביום הראשון נכנסו כוחותינו ללבנון. אז, כמו שהתחלתי לומר, אחרי שלוש שנים היו לי היהודים בעניין. שחשתי שבעצם כל אחד מקורמי בתפקיד שירת קדנציה של שלוש שנים, גם **יעקב אחימאיר** ו**יורם ריין**. כשריברתי עם הממונים עניי על פרישת, התחילה מלחמת-היומן. וכשיש מלחמה אי-אפשר לסגת. הסרתי את המחשבה, עד שהיומן

בוור בחוכני

צל"ש

של אלי כהן התלוי בכיכר ברמשק, ועל גופו שלט. "ידעתי שהיתה שם טלוויזיה", סיפר אורן, "התקשרתי עם חברת ויז'ניו, שצילמה ברמשק, בתחילה הם הכחישו שיש סרט כזה. לקח שבועות עד שקיבלנו במערכת מעטפה חומה קטנה. הנהנו את הסרט על שולחן-העריכה וקיבלנו שוק. זה קטע נדיר של 41 שניות שלא שודר מעולם. 41 שניות, כמו שניה על כל שנת חיים של אלי כהן"

שאר התצלומים נלקחו מארכיונים בנבירות של ימים ושבועות. חלק מן הצילומים היו שיח-זורים, כמו בית-הסוהר. הצילומים נעשו בכלאי-שכם, שהוא כלא ישן ומתאים לתיאורים של בית-הסוהר ברמשק.

היד המתקתקת את סימני-המורס היא ידו של **מיכאל ("מיקי") גורדון** (המכונה "קשננו"), והוא גם הקליט עבור אורן את אות-התחנה ה-סורית.

הקטע שבו משוחזרים החיפוש האלחוטיים אחרי שידוריו של אלי כהן ברמשק צולם בעזרת ניידת-שידור של גלי-צה"ל, וקריינים מן הטלוויזיה הערבית עזרו להכניס לאווירה הסורית. חלק גדול מן החומר שאסף איתן אורן נפסל לשידור על-ידי הצנזורה. קטע אחד שניצל, במיקרה, היה קטע במוזיקה, אחיו של אלי כהן, שעבד גם הוא במוסד באותה המחלקה שבה עבד אחיו, ולעיתים קרובות היה מפענח את מיברקיו ברמשק. הצנזורה לא רצתה לאשר לשידור את סיפורו של מוריס, עד שסיפר אברהם, האח הקטן, שהפרטים הופיעו כבר לפני חמש שנים בתוכנית שרתי לך, ארצי עם **דן אלמגור**, ושודרו אז. מוריס סיפר שם שעבד במוסד. אורן ניגש מייד לארכיון-הטלוויזיה, ואחרי חיפושים רבים גילה את הקטע הרלוונטי, הועיק את אנשי-הצנזורה לצפות בו, ורק אז אישרו אלה את הופעתו של האח מוריס על המסך.

מוריס סיפר (בקטע שלא שודר) איך קיבל יום אחד מיברק ברמשק, שבו אלי מודיע למפקדיו שקיבל מכשיר-טלפון. מוריס חרץ בזיכורו את מיסר הטלפון, כשהגיע אלי חת לחופשה לארץ, נודע לו שמוריס קיבל אף הוא מכשיר-טלפון, והוא ביקש לרשום את מיספרו. מוריס, כמו כרי לבחון את אחיו, התחיל לומר לו את המיספר ברמשק שזכר, אלי כהן החוויר, כך מספר אחיו, אך המשיך לרשום. כשסיים רץ לטלפון ונזף במפקדיו. אלי כהן לא ידע שאחיו עובר גם הוא במוסד.

● **לאתן אורן**, כתב הטלוויזיה, על כתבה יוצאת-מ-הכלל: "בוור ברמשק". אורן הצליח, אחרי 20 שנה לתליתו של אלי כהן, לשפוך אור על אחד המיתוסים הגדולים של מדינת-ישראל. זו הפעם הראשונה שמישהו העז לתקוף בצורה גלויה כלי-כך את מנגנוני המוסד, שהפעילו את אלי כהן, ולגלות בקיעים בתעלומה שהיתה לאגדה.

לפני חמש שנים, כשמלאו 15 שנה לתלייתו של אלי כהן, התחיל אורן לצלם כתבה עליו ליומן השבוע. הוא התחיל לערוך את התחקיר, ואף לצלם חלק מן הכתבה. אז גם נגש ויצר קשרים עם מיספחתו של אלי כהן. בגלל סיבות טכניות הקשורות בטלוויזיה, לא סיים אורן את צילום הכתבה, והיא לא שודרה.

הפעם המשיך את משימתו. הוא ערך תחקיר מוקדם, שארך חודשיים ימים. במהלכם הגיש חמש בקשות למוסדות-הביטחון לעזרה, לחומר, לראיונות. כל הבקשות נדחו. את כל החומר אסף בעצמו. גם את התמונות שנראו בכתבה, של המקומות שבהם גר ובילה אלי כהן בדרום-אמריקה, השיג אורן בעצמו. הוא שלח קרובי-מישפחה שלו לכתובות מדויקות, שאליהן היה קשור אלי כהן, וביקש שיצלמו עבורו את ה-תמונות.

אחר-כך עבר מסע מורט-עצבים עד שהגיע לידיו הסרט המקורי, ובו צילום-טלוויזיה נדיר

אלי ונדיה כהן ביום-החתונות
רדום לשעת-חירום

חזר להיות משודר. כשהזמינו אותי לגרמניה, התחלתי להרהר שוב. הממונים פנו אלי ואמרו: תחזור ונדרב".

אומרים שאינך מרוצה מאיכותו של "היומן" בצורתו החדשה. מאז שעבר ליום החמישי בערב.

"יש יומנים שאני מרוצה מהם, ויש שאיני מרוצה. בסך-הכל יש גם בעיות עם כותרים ועם ציוד. ככל מיקרה החופשה אינה קשורה לזה, וגם לא היהודים-הפרישה. אחרי שלוש שנים אדם ממצה את עצמו, וצריך לחזור לשטח ולעשות כתבות, אחת הוא הופך להיות עורך וקן ו-מדורכל".

דודי גילבוע יחליף את לימור לתקופת-היעדרותו, החל בתחילת חודש יולי.

מאחורי המיקרופון

סובי-יריצה או לא

אחד הקטעים שלא שודרו בתוכנית ההומור והסאטירה של גלי-י, יתוש בראש. היה שיר של **חיים חפר**. הוא כתב לכבוד התוכנית שיר בן ארבעה בתים. הנקרא הוא היה בחור סבבה, הנוגע לחברי אירגון הטרור היהודי: "הוא היה בחור סבבה / שש רקות גר מכפר / עסי-ישראל-י בער בעצמותיו / הוא היה המיומי / גם רתי, גם לאומי / וגם את החוק לקח הוא לידיו..."

"לכאורה האיש רוצח / אך אצלנו ישתבח / ומשיח יקראו לו ירדיו / ורק אלוהים מעל / ידע על הנבל / שרק את החוק לקח הוא בירו". **בתי שושני**, מפיקה ועורכת יתוש בראש, השמיעה לרין **בני-ישי**, מפקד גלי-י, חלק מן התוכנית לפני עריכתה הסופית ושידורה. בני-ישי חשב ששירי של חיים חפר פוגע בכללי-סובי-יריצה, והציע שלא לכלול אותו בשידור. הוא אף טילפן לח"כ שולמית אלוני, שהיא גם עורכת-דין, והתייעץ איתה. אלוני הורתה בחצי-פה שהעניין הוא סובי-יריצה, אך אמרה שבעניין זה הרברים אינם חרי-משמעיים.

השיר לא הוכנס לשידור. ביום הרביעי בבוקר הוא פורסם כמלואו במוסף דבר אחר של היומן דבר, כשמסר חפר את הסיף לדבר, לא ידע שהוא לא ישודר בגלי-צה"ל.

שוב נפתחות המגירות

התוכנית מגירות הלב, בעריכתה ובהגשתה של **עננה עברון**, חוות אל המיקרופון בגלי-צה"ל. המראיין הראשון, בתוכנית שתשודר ביום השישי הקרוב ב-7 בערב, הוא אברהם ("אברום") בורג, בנו של השר יוסף בורג.

עברון שאלה אותו, בין השאר, איך זה להיות תחת צילו של איש ענק כאביו. בורג הצעיר סיפר שהיה ילד בורד ואמר: "כשהייתי בכתה ב' בא אלי ילד אחד, חתם ככה, והטיח בפרצופי: 'אני לא אהיה חבר שלך! אתה שחצן! אתה בן של שר' אפרופו, אבל שלו היום מוכרי-הכנסת'".

הוא המשיך וסיפר שחברים לא באו לבקר אותו בבית, "כנראה לא אוהבים לכוא אל השררה הבית'".

כששאלה אותו עברון אם אינו חושש ש-עכשיו, כשהוא יועץ ראש-המשלה לענייני תפוצות, הפך חלק מן השררה, ענה שהוא חושש מאוד. הוא אמר שיש הרבה מיכתבים ושיתות טלפון שהוא מקבל כחלק מתפקידו, ולצער על הרבה מהם הוא נאלץ, מכל מיני סיבות, לענות בצורה סתמית ופורמלית. "בשביל אלה (ושלהם) הוא עונה כך) אני בוודאי מצטייר כמתנשא ויהיר, ואולי הרגומה המגוחכת שעולה בדמיון היא זו של הסדרה הטלוויזיונית יס מיניסטר (כו), אדוני השר, שכל מה שמופיע שם הוא אמת לאמיתה. אתה נכנס למיסדרון מסוים, מתלבש בבגדים של המיסדרון הזה, צוחק על הבדיחות של המיסדרון. ההיכורים שלך, והדיוע שלך, הם אחרים לגמרי ממה שהציבור יודע".

הוא סיפר על שירותו הצבאי, ואמר שהיה חייל מצטיין בצורה מופרזת. מכיוון שזה היה המיבחן האובייקטיבי הראשון שלו, "אף אחד לא יכול

כתב אורן
ללא עזרה

איש אינו יודע היכן נקבר אלי כהן, ואם יש עדיין שרידי-גופה. יש הטוענים שהגופה נשרפה, ושהאפר פוזר. הראייה לכך היא שגופתו של אלי כהן לא שימשה כקלף-מיקוח במשאומתן ש-נערך לחילופי-שבויים במשך כל השנים.

אחרי שידור הכתבה יצא יעקב כרוז, או איש בכיר במוסד, שאף התראיין ארוכות לכתבה, נגר אורן וטען שהכתבה לא היתה מאוזנת, ושהמוסד הותקף ללא פרופורציה. מסתבר שכרוז תקף גם הוא את המודיעין, שגייס את אלי כהן ואת מפקד דיו. קטעים אלה לא הוכנסו לשידור משיקולי-עריכה.

אורן הצליח בפעם הראשונה לערער את החומה סביב המנגנונים העלומים, ובפעם ה-ראשונה העלה ספק מבוסס אם לכירות של אלי כהן היתה הכרחית. הוא האיר את הצד החשוך בכל הפרשה, הקשור למפקדיו של אלי, ששלחו אותו לרמשק ורצו ממנו תוצרת. "הוא הפך להיות סופרמרקט", אמר מישהו על אלי כהן, "ביקשו ממנו דברים בכל הנושאים: למצוא פושע נאצי, לבקר גורלו של חייל שנעלם, לבחוק מה עלה בגורלו של וחל"ם שהתפוצץ, ואילו מטרת הש-ליחות שלו היתה להיות סוכן רדום ברמשק להפי-עלה בשעת-חירום".

להגיד לך שאתה רץ הכי מהר בפלוגה מפני שאתה בנו של..."

בתוכני הרשות

..ראגה או יאוש

כתבים ואנשי-הנהלה בכירים ברשות-השידור התאספו ביום החמישי במרכז-ההרכה של הרשות בירושלים, להרצאה שנתן **יצחק זמיר**, היועץ המישפטי לממשלה, על בעיות מישפטיות הכרוכות באמצעי-ההתיקשות.

הוא סיפר שהוא מקבל מיספר עצום של תלונות על אמצעי-ההתיקשות ורשות-השידור. יוסיים מבקשים ממנו לתבוע את העיתונות הכתובה והאלקטרונית לדין, חוקי-העיתונות הוא חוק מנדטורי מ-1929, ולפי אחד הסעיפים בו רשאי שרי-הפנים להורות על סגירת עיתון, אם לדעתו הוא מעורר רגזה או יאוש בציבור. החוק אינו מופעל, למרבה המזל.

בסיום ההרצאה שאלו הנוכחים שאלות, כל-ליות וגם ספציפיות לרשות-השידור.

רפי חלבי שאל על נסיעתו של העיתונאי אמנון קפליוק לירדן, ועל החלטתו של זמיר להעמידו לדין, בעוד שפוליטיקאים נפגשים עם אישים ירדניים ואנשי א.ש.ף. זמיר ענה שאין איסור להיפגש עם אנשי א.ש.ף. החוק אוסר נסיעה למדינות ערביות ללא אישור. צפון-אפרי-קה אינה נכללת בקטגוריה זו.

חלבי גם שאל איך יתכן שחברי הוועד-המנהל של רשות-השידור עושים שרדול אצל הפולי-טיקאים, ואם מותר להם להיפגש עם שרים. זמיר ענה שאינו מוכן להשיב על השאלה, אך אין איסור על כל אורח בישראל להיפגש עם שרים.

אדמונד סחייק, מנהל הרדיו בערבית, אמר שהוועד-המנהל מונע מהמנכ"ל לנהל. "פנינו אליך בנושא, ואתה לא התייחסת". זמיר השיב שהעניין בבדיקה, ואין הוא יכול להגיב.